

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlásené: 23.02.1961 Časová verzia predpisu účinná od: 01.03.1976 do: 31.12.1977

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

17

VYHLÁŠKA

Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva

z 9. februára 1961,

ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k lesnému zákonu

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi ustanovuje podľa § 55 ods. 1 zákona č. 166/1960 Zb. o lesoch a lesnom hospodárstve (lesný zákon) - ďalej len „zákon“:

Prvá časť

Lesný fond

Článok 1

(k § 2 zákona)

(1) Pri rozhodovaní, či ide o pozemok nezalesnený, ktorý slúži lesnému hospodárstvu, je rozhodujúce trvalé určenie pozemku. Pozemok, ktorý je určený trvale lesnému hospodárstvu (napr. lesná cesta, plocha lesného skladu, pozemok vyčlenený na zalesnenie), je súčasťou lesného fondu. Naproti tomu nie sú súčasťou lesného fondu pozemky, ktoré sú určené trvale poľnohospodárskej produkcii ako role, lúky, i keď sú obhospodarované lesným závozom.

(2) Za súčasť lesného fondu môže okresný národný výbor vyhlásiť najmä tiež prevádzkové budovy (hájenky, lesovne), maštale pre vlastné poľahy, garáže, skladištia, ochranné hrádze, melioračné zariadenia a rybníky v lesoch.

Článok 2

Vedenie prehľadu o lesnom fonde

(k § 5 zákona)

(1) Okresné národné výbory v spolupráci s miestnymi a mestskými národnými výbormi sú povinné viesť v rámci jednotnej evidencie pôdy riadny prehľad o lesnom fonde. Na založenie a vedenie tohto prehľadu použijú okresné národné výbory ako podklad údaje jednotnej evidencie pôdy, záznamy a údaje o súčastiach lesného fondu vedené organizáciami lesného hospodárstva v pôsobnosti Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva národnej obrany. Pri zakladaní a vedení prehľadu o lesnom fonde poskytujú strediská geodézie okresným národným výborom technickú pomoc.

(2) Prehľad o lesnom fonde sa založí podľa obcí s týmito údajmi: celkové výmery pozemkov, a to oddelene pozemky v správe organizácií lesného hospodárstva v pôsobnosti Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a pozemky v správe organizácií v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany, ďalej celková výmera pozemkov pod odbornou správou lesov v správe (užívaní) iných socialistických organizácií (z toho zvlášť pozemky v družstevnom užívaní),

pozemky vo vlastníctve (užívaní) jednotlivých osôb. V prehľade o lesnom fonde sa uvedú aj stavby a technické zariadenia, ktoré boli vyhlásené za súčasť lesného fondu.

(3) Na zabezpečenie riadneho vedenia a udržiavania prehľadu o lesnom fonde a na zabezpečenie jeho súladu so skutočným stavom, sú vlastníci, prípadne užívatelia súčastí lesného fondu, povinní hlásiť okresnému národnému výboru každú zmenu vo vlastníctve, správe alebo užívaní súčastí lesného fondu (prevod, prenájom, prikázanie do užívania, združenie pôdy do spoločného hospodárenia v jednotnom roľníckom družstve) a každú zmenu vo výmere pozemkov tvoriacich súčasť lesného fondu, a to neodkladne, najpozdšie však koncom kalendárneho štvrtroka.

(4) Okresné národné výbory udržiujú prehľady o lesnom fonde v súlade so skutočným stavom a doplňujú ich na podklade hlásených zmien, prípadne zmien, ktoré okresný národný výbor sám povolil. Okresný národný výbor vyzoomie miestny národný výbor a stredisko geodézie o každej zmene vo vlastníctve, správe alebo užívaní súčastí lesného fondu a o každej zmene vo výmere pozemkov, ktoré tvoria súčasť lesného fondu.

Článok 3

Ochrana lesného fondu pred jeho odnímaním lesnému hospodárstvu

(k § 6 zákona)

(1) Na zabezpečenie ochrany lesného fondu a možnosti vykonania včasných opatrení v organizácii lesnej výroby musí byť už v období prípravy všetkých druhov územných plánov a spracovania dokumentácie stavieb zabezpečený vzájomný súlad týchto plánov a dokumentácií s perspektívnym plánom lesného hospodárstva. Územné plány a dokumentácia stavieb musia sa vždy vopred prejednať z hľadiska ochrany lesného fondu s príslušným okresným, prípadne krajským národným výborom.

(2) Krajský, prípadne okresný národný výbor je povinný pri prejednávaní územných plánov a dokumentácie stavieb prihliadnuť na dosah riešenia územného plánu alebo zamýšľanej investičnej výstavby na lesné hospodárstvo, najmä na úbytok lesnej pôdy, na vplyv továrenských exhalácií, na objem zníženia lesnej výroby a na jeho hospodársky dosah z hľadiska plnenia úloh štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva a na vplyv na organizáciu prác v lesnom hospodárstve. Krajský, prípadne okresný národný výbor prihliadne aj na to, či sa v jednotlivých prípadoch šetrili zásady ochrany lesného fondu (účelné využitie plôch vhodných na zastavanie) a či sa vykonalo účelné sústredenie stavieb; ďalej prihliadne na to, či sa neodôvodnene neprekračujú šírky ochranných pásov. Ak má dôjsť k rozsiahlejšiemu vyňatiu pozemkov z lesného fondu (priehrady, letiská, povrchové bane), vymedzí okresný, prípadne krajský národný výbor v spolupráci s príslušným orgánom alebo organizáciou plochy nevyhnutne potrebné pre požadované účely tak, aby sa ostatné plochy mohli využiť pre lesné hospodárstvo.

(3) Ak má dôjsť k vyňatiu pozemku z lesného fondu, musí sa dbať na to, aby sa pre výstavbu použil pozemok len v miere čo najnutnejšej a predovšetkým horšej akosti.

(4) V záujme zabezpečenia plynulého lesného hospodárenia je povinná organizácia, ktorá uskutočňuje výstavbu, upraviť po skončení stavebných prác neodkladne na svoj náklad terén tak, aby uvoľnená plocha bola schopná na ďalšie lesné hospodárenie. Pri výstavbe nových objektov alebo pri rušení objektov doterajších je organizácia, ktorá uskutočňuje výstavbu alebo objekt ruší, povinná na svoj náklad odstrániť opustené objekty, pokiaľ nemôžu byť inak vhodne využité (napr. staré cestné telesá pre miestne a účelové komunikácie) a odovzdať uvoľnenú pôdu pre účely lesného hospodárstva.

(5) Investori sú povinní oznámiť vykonanie prípravných prác alebo zamýšľanej výstavby okresnému a miestnemu (mestskému) národnému výboru najpozdšie do konca septembra roku

predchádzajúceho začatie prác, aby nebola narušená lesná výroba a plnenie štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva.

(6) Na zabezpečenie ochrany lesného fondu a lesného hospodárstva, ako aj na vykonanie rekultivácie lesnej pôdy, poškodenej alebo devastovanej investičnou výstavbou a pod., sú investori, prevádzatelia a organizácie spracúvajúce dokumentáciu povinné zahrnúť do príslušnej dokumentácie plán rekultivácie (premiestnenie alebo uloženie pôdy, úprava terénu a pod.). V investičných, prevádzkových a finančných plánoch musia sa zabezpečiť finančné a materiálové prostriedky na vykonanie rekultivácie.

Článok 4

Ochrana lesného fondu pri prevádzke priemyslových podnikov a ťažbe nerastných surovín

(k § 7 zákona)

(1) Prevádzkou priemyslových podnikov a ťažbou nerastných surovín (najmä uhlia) vznikajú rozsiahle a mnohokrát už neodstrániteľné škody na lesnom fonde a tým i na lesnom hospodárstve, najmä v oblastiach sústredenej priemyselnej a ťažobnej činnosti. Prevádzatelia sú preto povinní dodržiavať tieto základné opatrenia:

- a) vypracovať súčasne s plánmi ťažby alebo priemyselnej činnosti vo všetkých stupňoch (v generele i vo vykonávacích projektoch) plán zahľadania následkov dolovania alebo priemyselnej činnosti a plán rekultivácie poškodených pozemkov. Plán rekultivácie musí zabezpečovať terénnu úpravu dotknutých pozemkov, spôsob vykonávania rekultivácie a nápravu vodných pomerov plôch skôr devastovaných a novo ťažbou narušovaných, a to tak, aby sa súčasne zabezpečila perspektíva hospodárenia lesných závodov na území ťažby alebo sústredenej priemyselnej činnosti. V plánoch ťažby alebo priemyselnej činnosti, na základe ktorých sa spracovali plány rekultivácie, musí sa zahrnúť triedenie zemín podľa ich vhodnosti pre rekultiváciu, spôsob a organizácia ich presunov a využitie v súlade s plánom rekultivácie. Návrh plánu rekultivácie musí sa vopred prejednať s okresným národným výborom a tento ho musí schváliť. O tom, pre aký druh rekultivácie sa jednotlivé upravované plochy určia (zalesnenie alebo iné využitie), rozhodne okresný národný výbor na návrh prevádzateľa priemyselnej alebo ťažobnej činnosti,
- b) vykonávať už v priebehu ťažobnej alebo priemyselnej činnosti vhodné terénne úpravy pozemkov a urobiť všetky hospodársky odôvodnené opatrenia na zabránenie zbytočných škôd na pozemkoch a na uľahčenie úprav pôd za účelom ich rekultivácie,
- c) upraviť bočné svahy výsypok tak, aby uhol sklonu zabezpečoval ich stabilitu podľa druhu zemín; výška výsypok nesmie narušovať rovnováhu ukladaných zemín, aby nedošlo k ich zosúvaniu,
- d) v dohode s vodohospodárskymi orgánmi upraviť celkový vodný režim na plochách narušených ťažbou nerastných surovín tak, aby sa odstránili nepriaznivé účinky poklesu podzemných vôd a umožnil neškodný odtok povrchových vôd,
- e) pôdne poklesy vzniknuté hlbinným dolovaním upraviť tak, aby dotknuté pozemky boli spôsobilé na ďalšie hospodárske využitie,
- f) vykonávať sústavne biologickú rekultiváciu pozemkov, už skôr narušených ťažbou alebo priemyslovou činnosťou, prípadne poškodzovaných ťažbou alebo priemyslovou činnosťou vytváraním zásob humusu v pôde, zlepšením fyzikálnych, chemických a biologických vlastností pôdy tak, aby sa zúrodňovacím procesom vytvorilo prostredie, ktoré by umožňovalo využiť rekultivované pozemky na zalesnenie,
- g) zabezpečiť po dobu stavby a prevádzky priemyselných podnikov pokiaľ možno nerušenú lesnú prevádzku,
- h) prispôbiť vlastným nákladom lesné komunikácie svojej prevádzke tak, aby sa prevádzka lesného závodu nenarušila,

- i) vlastným nákladom obnoviť pre lesný závod potrebné cesty, ktoré boli narušené činnosťou prevádzateľa, prípadne vybudovať náhradné komunikácie.

Článok 5

Ochrana lesného fondu pri budovaní komunikácií a vodohospodárskych diel

(k § 8 zákona)

Pri budovaní komunikácií, najmä ciest a železníc, nadzemných a podzemných vedení dochádza k zásahu do lesného fondu a narušovaniu zariadení a opatrení (napr. vodohospodárskych a lesomelioračných), ktoré boli zriadené v záujme zvyšovania úrodnosti pôdy. Takéto zariadenia a opatrenia treba pri vykonávaní uvedených prác dôsledne chrániť pred ich poškodzovaním a znehodnocovaním, alebo ak nemožno inak, obmedziť škodu na nevyhnutne potrebnú mieru. Treba dbať na to, aby trasa elektrických vedení a iných vedení bola navrhovaná tak, aby pokiaľ možno nerušila normálnu prevádzku lesného hospodárstva a aby bola zabezpečená ochrana proti eróziám a vetrovým kalamitám.

Článok 6

Ochrana lesného fondu pri geologickom a hydrologickom prieskume a pri budovaní nadzemných a podzemných vedení

(k § 9 zákona)

Pri vykonávaní prieskumných prác a budovaní nadzemných a podzemných vedení a pri úprave vodných pomerov dochádza k značným a svojimi následkami mnohokrát i zbytočným škodám na lesnom fonde tým, že vlastníci, prípadne užívatelia súčastí lesného fondu sa včas neupovedomujú o vykonávaní týchto prác. Prevádzatelia týchto prác sú preto povinní:

- oznámiť zamýšľané vykonávanie prác okresnému a miestnemu (mestskému) národnému výboru 6 mesiacov vopred,
- vykonávať práce na pozemku tak, aby dochádzalo k čo najmenším škodám na súčastiach lesného fondu (najmä na lesných porastoch),
- odstrániť bezodkladne po skončení prác všetky zvyšky prevádzkových zariadení a dotknutú plochu urovnať a upraviť do pôvodného stavu.

Článok 7

Konanie o vyňatí súčastí lesného fondu a vykonávanie zmien kultúr

(k § 10 zákona)

Žiadosť o vyňatie z lesného fondu podáva investor, prípadne ten, kto má na vyňatí záujem. Povolenie na vyňatie z lesného fondu obsahuje aj povolenie na odlesnenie.

Druhá časť

Starostlivosť o lesy a odborná správa lesov

Článok 8

Štátna starostlivosť o lesy

(k § 17 zákona)

(1) Orgány štátnej starostlivosti o lesy plnia najmä tieto úlohy:

- dozerajú na vykonávanie odbornej správy lesov, usmerňujú ju a rozhodujú o otázkach súvisiacich s jej výkonom,
- metodicky riadia hospodársku úpravu lesov a v rámci tohto riadenia schvaľujú lesné hospodárske plány a iné diela hospodárskej úpravy lesov,
- zhodnocujú ťažobné a iné ukazovatele lesnej výroby a na podklade ekonomických rozborov preverujú účinnosť doterajších opatrení na úseku lesného hospodárstva a podľa potreby

navrhujú, prípadne zabezpečujú nové, ekonomicky účinnejšie opatrenia na zachovanie a zveľaďovanie lesov a lesníctva,

- d) zabezpečujú koordináciu a spoluprácu organizácií lesného hospodárstva s organizáciami drevospracujúceho priemyslu,
- e) starajú sa o zavádzanie, sústavné rozvíjanie a dodržiavanie najprísnejšej úspornosti pri hospodárení surovým i spracovaným drevom a výrobkami, podstatnou súčasťou ktorých je drevo,
- f) starajú sa o zvyšovanie produkcie dreva, najmä tým, že sledujú túto činnosť a navrhujú vhodné opatrenia, dozerajú na pestovanie rýchlorastúcich drevín,
- g) sledujú politickú a odbornú výchovu a kvalifikáciu pracovníkov v lesníctve,
- h) plnia i ostatné úlohy, ktoré im prislúchajú podľa ustanovení lesného zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(2) Orgány štátnej starostlivosti o lesy zabezpečujú pri plnení svojich úloh širokú účasť pracujúcich na riadení a kontrole lesného hospodárstva a využívajú podnety pracujúcich pre zlepšenie svojej práce.

Článok 9

Odborná správa lesov

(k § 19 zákona)

(1) Rozsah odbornej správy lesov sa spravuje podľa toho, či vlastník, prípadne užívateľ lesa (ďalej len „užívateľ lesa“) zabezpečuje hospodárenie v lesoch svojimi odbornými lesnými hospodármi.

(2) K úlohám orgánov odbornej správy v lesoch, v ktorých užívateľ lesa nezabezpečuje hospodárenie svojimi odbornými lesnými hospodármi, patrí najmä:

- a) vyhotovovať lesné hospodárske plány, vykonávať ich obnovu, prípadne inventarizáciu lesa,
- b) dozerať, aby sa v lesoch hospodáril podľa schválených lesných hospodárskych plánov,
- c) zostavovať, prípadne schvaľovať podklady návrhov výhľadových plánov pre lesy a podľa nich vyhotovovať ročné plány výroby (ťažobné, zalesňovacie a pod.),
- d) vyznačovať všetku ťažbu dreva,
- e) organizovať lesné práce a dozerať na ich riadne vykonávanie (zalesňovanie, ošetrovanie kultúr, prerezávky, prebierky a inú ťažbu, manipuláciu a dodávku dreva),
- f) starať sa, aby užívatelia lesa vykonávali všetky opatrenia potrebné pre udržanie a zlepšenie úrodnosti lesnej pôdy, schopnosti lesa zadržiavať vodu a plniť ostatné užitočné funkcie a aby vykonávali opatrenia potrebné pre riadnu a včasnú obnovu a výchovu lesných porastov,
- g) dbať o zalesnenie pôd doteraz nezalesnených, o ošetrovanie a výchovu porastov a skupín lesného stromovia na takých pôdach, pokiaľ tieto úlohy nezabezpečujú organizácie lesnícko-technických meliorácií,
- h) starať sa, aby bola zabezpečovaná riadna ochrana lesa podľa zásad správneho lesného hospodárstva, predovšetkým aby sa v lesoch nevykonávala pastva dobytká, hrabanie steliva (hrabanky) alebo trpelo iné pustošenie lesa a lesnej pôdy (vykonávanie neoprávnených ťažieb dreva a ťažieb pridružených); pritom sledovať stav škodlivého hmyzu a iných škodcov a dávať užívateľom lesa pokyny, ako ich majú ničiť a ako majú brániť ich rozširovaniu (včasným spracovaním suchárov, vývratov a pod.),
- i) viesť operatívno-technickú a lesnú hospodársku evidenciu o výsledkoch plnenia plánu výkonov a investícií a podávať kompetentným orgánom hlásenia o plnení plánu,

- j) vyjadrovať sa a podávať vysvetlenia užívateľom lesa a štátnym orgánom vo všetkých otázkach týkajúcich sa správy lesov a hospodárenia v nich,
- k) napomáhať zvlášť jednotným roľníckym družstvám pri zostavovaní výhľadových a celoročných výrobných a finančných plánov v častiach týkajúcich sa lesného hospodárstva,
- l) zabezpečovať a vykonávať odborné školenie pracovníkov-členov jednotných roľníckych družstiev, poverených vedením lesnej výroby, predovšetkým v závodných školách práce.

(3) Odborná správa lesov, v ktorých užívateľ lesa nezabezpečuje hospodárenie svojimi odbornými lesnými hospodármi, spočíva najmä v starostlivosti o vyhotovovanie a o obnovu lesných hospodárskych plánov a o plnenie iných úloh hospodárskej úpravy lesov, v dozore nad hospodárením podľa schválených lesných hospodárskych plánov a v činnosti plánovacej.

(4) Vypracovanie lesných hospodárskych plánov a ostatné úlohy hospodárskej úpravy lesov v odbornej správe zabezpečujú organizácie pre hospodársku úpravu lesov.

(5) K úlohám orgánov odbornej správy lesov nepatrí vlastný výkon lesných prác a účtovné práce.
(K § 20 zákona)

Článok 10

Povinnosti užívateľov lesa pod odbornou správou

Užívatelia lesa pod odbornou správou sú povinní najmä:

- a) vykonávať podľa pokynov orgánov odbornej správy lesov včas a správne všetky plánované úlohy, viesť prvotné záznamy a predkladať požadované hlásenia,
- b) podávať orgánom odbornej správy lesov informácie o užívanom lesnom majetku, oznamovať im všetky zmeny v držbe a užívaní lesa a oznamovať im rozhodnutia štátnych orgánov, ktoré sa týkajú ich lesného majetku,
- c) postarať sa na svoj náklad o vykonanie potrebných pomocných vonkajších prác, ktoré súvisia s vyhotovením lesných hospodárskych plánov a s inými prácami hospodárskej úpravy lesov a požičať potrebný podkladový materiál (výpisy z jednotnej evidencie pôdy, mapy, lesné hospodárske plány a pod.),
- d) ustanoviť podľa pokynov alebo návrhov orgánov odbornej správy lesov pracovníkov pre ochrannú lesnú službu,
- e) v lesoch obhospodarovaných jednotnými roľníckymi družstvami ustanoviť podľa potreby, po vyjadrení orgánov odbornej správy lesov, člena družstva ako vedúceho lesnej výroby.

Článok 11

Spôsob výkonu odbornej správy lesov

(1) Orgány odbornej správy lesov vykonávajú odbornú správu lesov vlastnými opatreniami, alebo formou pokynov dávaných užívateľom lesa. Ťažisko odbornej správy lesov spočíva vo výkone vonkajšej odbornej práce a v priamom osobnom styku s užívateľmi lesa.

(2) Úlohy vyplývajúce zo štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva oznamujú sa však užívateľom lesa písomne. Ak užívateľ lesa nesúhlasí s rozpísanými úlohami, rozhodne o nich okresný národný výbor.

(K § 21 zákona)

Článok 12

Príspevky za vykonávanie odbornej správy lesov

(1) Na úhradu nákladov spojených s odbornou správou lesov sú užívatelia lesa, okrem výnimky uvedenej v čl. 13 ods. 5, povinní platiť ročné príspevky, v ktorých je zahrnutá i náhrada za vyhotovenie lesných hospodárskych plánov a inventarizáciu lesov.

(2) Platí príspevky je povinný ten, kto je 1. januára bežného roku užívateľom lesa, aj keď po tomto dni dôjde k zmene v osobe užívateľa.

(3) Z lesov združených do spoločného hospodárenia v jednotnom roľníckom družstve, prípadne z lesov užívaných týmto družstvom z iného právneho dôvodu, platí príspevky jednotné roľnícke družstvo.

Článok 13

Vymeriavanie príspevkov

(1) Príspevky vymeriavajú orgány odbornej správy lesov každoročne, a to k 1. januáru.

(2) Od 1. januára 1968 sa vymeriavajú ročné príspevky takto:

a) jednotným roľníckym družstvám a iným socialistickým organizáciám s výnimkou štátnych - z jedného hektára obhospodarovanej lesnej pôdy	40 Kčs,
b) súkromným užívateľom lesa o výmere nad 0,50 ha - z jedného hektára lesnej pôdy	80 Kčs,
c) súkromným užívateľom lesa o celkovej výmere od 0,10 ha do 0,50 ha lesnej pôdy	40 Kčs,
d) súkromným užívateľom lesa o celkovej výmere do 0,10 ha lesnej pôdy	25 Kčs.

(3) Pre vymeriavanie príspevkov podľa odseku 2 písm. a) sa výmera lesnej pôdy do jedného hektára a podľa odseku 2 písm. b) od 0,50 ha do jedného hektára považuje za celý hektár; pri vyššej výmere sa vždy výmera do 0,50 ha zaokrúhľuje smerom dole a výmera nad 0,50 ha smerom hore.

(4) Zrušený od 13. 5. 1968.

(5) Zrušený od 13. 5. 1968.

(6) Ak nesúhlasí užívateľ lesa s vymeraným príspevkom, môže podať námietky okresnému národnému výboru, a to do 15 dní odo dňa, kedy mu bola oznámená jeho výška. O výške príspevku potom rozhodne okresný národný výbor.

Článok 14

Vyberanie príspevkov

(1) Príspevky vyberajú orgány odbornej správy lesov; sú splatné do 30 dní odo dňa, keď bola užívateľovi lesa oznámená výška príspevku.

(2) Nedoplatky príspevkov (včítane úrokov) sa vymáhajú správnou alebo súdnou exekúciou na základe výkazu o nedoplatku, ktorého vykonateľnosť potvrdil okresný národný výbor.

Tretia časť

Hospodárska úprava lesov

Článok 15

Úlohy hospodárskej úpravy lesov

(k § 23 zákona)

(1) Hospodárska úprava lesov poskytuje spoľahlivé podklady pre plánovanie lesného hospodárstva v rámci národného hospodárstva a pre operatívne plánovanie a cieľavedomé hospodárenie v lesoch. Na zabezpečenie týchto cieľov treba najmä:

- a) zisťovať pravidelne po desiatich rokoch stav lesa a jeho produkčné možnosti a odvodzovať z nich trvalé únosné ťažby (ťažobné etáty) ako podklad pre výhľadové plánovanie výroby a spotreby dreva,
- b) plánovať na podklade zisteného stavu lesa a výsledkov špeciálnych prieskumov, s využitím súčasných výsledkov lesníckej vedy a techniky i praktických skúseností, na desaťročné obdobia hospodárske opatrenia, ktoré vyplývajú z plánov rozvoja národného hospodárstva tak, aby bolo v najširšej miere zabezpečené poslanie lesného hospodárstva,
- c) sledovať bežne vývoj stavu lesa a vplyv plnenia určených úloh na funkcie lesa a vyvodzovať zo zistených skutočností dôsledky pre ďalšie plánovanie a hospodárenie.

(2) V rámci hospodárskej úpravy lesov sa vykonávajú tieto prieskumy: prírodných pomerov, včítane podmienok vodohospodárskych, dopravných a ťažobných pomerov a ekonomických pomerov, prieskum organizačný, ochranársky, prípadne prieskumy ďalšie.

Článok 16

Lesné hospodárske celky, ich členenie

(k § 24 ods. 1 zákona)

(1) Výmera lesných hospodárskych celkov nemá spravidla presahovať 10 000 ha. Lesné hospodárske celky majú trvalý charakter; zmeny ich obvodov môže vo zvlášť odôvodnených prípadoch povoliť schvaľujúci orgán, ktorým je krajský národný výbor (§ 26 zákona). Správne jednotky (lesné závody a pod.) môžu sa tvoriť z jedného alebo niekoľkých hospodárskych celkov. Pritom je potrebné zabezpečiť, aby prevádzkové jednotky, najmä polesia, nezasahovali do viacerých lesných hospodárskych celkov.

(2) Lesné hospodárske celky sa z hľadiska prírodných a ekonomických pomerov rozdeľujú na hospodárske skupiny, ktoré sú základnými jednotkami pre hodnotenie hospodárskeho stavu lesa a pre ťažobnú úpravu. Ich zmeny podliehajú súhlasu schvaľujúceho orgánu.

(3) Hospodárska skupina sa rozdeľuje na trvalé jednotky hospodárenia (pododdelenia, dielce), ktoré sú základnými jednotkami pre plánovanie hospodárskej činnosti a pre hospodársku evidenciu; vymedzujú sa podľa jednotlivých druhov užívateľov lesa.

(4) Trvalé jednotky hospodárenia sa môžu zoskupovať do vyšších jednotiek (oddelení). Na umožnenie presnejšieho zistenia stavu lesa a spresnenia plánovaných hospodárskych opatrení sa v rámci trvalej jednotky môžu vymedziť nižšie jednotky (porasty).

Článok 17

Lesné hospodárske plány, ich členenie a náležitosti

(k § 24 ods. 1 a 2 zákona)

(1) Organizácie lesného hospodárstva, ktoré majú v spravovaní lesy, prípadne organizácie vykonávajúce odbornú správu lesov, sú povinné v spolupráci s organizáciami pre hospodársku úpravu lesov dbať o vyhotovenie (obnovenie) lesných hospodárskych plánov a ich oddielov pre všetky lesy, ktoré priamo spravujú alebo v ktorých vykonávajú odbornú správu.

(2) Pre všetky lesy lesného hospodárskeho celku sa vyhotovuje jeden lesný hospodársky plán, a to na obdobie desať rokov.

(3) Pre lesy pod odbornou správou v lesnom hospodárskom celku sa vyhotovujú osobitné oddiely (čiastkové lesné hospodárske plány), a to oddelene pre lesy

- a) štátne (podľa organizácií, ktoré ich spravujú),

- b) obhospodarované jednotnými roľníckymi družstvami (podľa jednotlivých jednotných roľníckych družstiev) a iných socialistických organizácií ako štátnych,
- c) jednotlivo hospodáriacich užívateľov.

(4) Pri zostavovaní štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva sú lesné hospodárske plány objektívnym prostriedkom pre zisťovanie a sledovanie produkcie lesov.

(5) Lesné hospodárske plány sa spravidla členia na

- a) všeobecnú časť lesného hospodárskeho plánu,
- b) výkaz, prípadne výpis z pozemkovej držby a tabuľku plôch,
- c) opis porastov, prevádzkový plán a hospodársku evidenciu (hospodársku knihu),
- d) záverečné tabuľky a číselné prehľady,
- e) lesnícke mapy,
- f) pamätnú knihu.

Článok 18

Odvodenie ťažobných etátov

(k § 24 ods. 3 a 4 zákona)

(1) V lesnom hospodárskom celku sú zásadne prípustné len únosné ťažby (ťažobné etáty) určené lesným hospodárskym plánom a zodpovedajúce stavu lesa a lesných porastov. Plán ťažieb sa delí na plán ťažby rubnej (obnovnej) a plán ťažby predrubnej (výchovej). Pri určení výšky ťažobných etátov v hospodárskych skupinách sú rozhodujúce predovšetkým prírastkové pomery, ako aj výška a rozloženie zásob dreva.

(2) Pre hospodárske lesy a pre lesy účelové, uvedené v § 30 písm. a) až e) zákona, platia jednotné zásady pre odvodenie a určenie ťažobných etátov, najmä etátov ťažby rubnej.

(3) V lese vysokokmennom rúbaňovom je pre odvodenie a určenie etátu rubnej ťažby základným ťažobným ukazovateľom v hospodárskej skupine priemerný rubný prírastok, ktorý sa pri väčšom nedostatku alebo nadbytku rubných porastov nahradzuje 1/20 hmoty porastov poslednej vekovej triedy a starších. Pritom treba brať ohľad na zastúpenie vekových tried, zdravotný stav, nedostatky v obnove a výchove, nevhodné priestorové usporiadanie porastov, prebytok rubných zásob a iné biologické, technické a ekonomické predpoklady. Ak sa bude návrh etátu rubnej ťažby odchyľovať o viac ako $\pm 10\%$ od použitého ťažobného ukazovateľa, musí sa k tejto odchýlke vyžiadať pred schválením lesného hospodárskeho plánu súhlas Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva.

(4) Za väčší nedostatok alebo nadbytok sa považuje taká výmera rubných porastov, prevedená na plné zakmenenie, ktorá nedosahuje 90 %, alebo presahuje 110 % výmery priemernej vekovej triedy, vypočítanej z redukovanej plochy hospodárskej skupiny.

Článok 19

Prispôsobenie lesných hospodárskych plánov plánu rozvoja národného hospodárstva

(k § 24 ods. 5 zákona)

(1) Ťažby nad etát, ktoré vyplývajú z ustanovení § 24 ods. 5 zákona, sa rozdeľujú do hospodárskych skupín vysokokmenného hospodárskeho lesa úmerne k rubným zásobám, oddelene pre ihličnaté a listnaté dreviny. Obdobným spôsobom sa postupuje aj pri vyšších

hospodárskych jednotkách (pri lesných hospodárskych celkoch, lesných závodoch atď.). V lesoch pod odbornou správou sa ťažby nad etát spravidla neurčujú.

(2) V rámci hospodárskych skupín vysokokmenného hospodárskeho lesa môžu sa z umiestnenia ťažby nad etát celkom alebo zčasti vylúčiť porasty obhospodarované výberkovým spôsobom a porasty uznané pre zber lesného osiva.

Článok 20

Spolupráca organizácií pre hospodársku úpravu lesov a organizácií pre lesné hospodárstvo

(k § 25 zákona)

Lesné hospodárske plány a iné diela hospodárskej úpravy lesov vyhotovujú organizácie pre hospodársku úpravu lesov, a to v spolupráci s organizáciami lesného hospodárstva, ktoré spoluzodpovedajú najmä za správne vypracovanie plánu hospodárskych opatrení.

Článok 21

Konanie pri vyhotovovaní lesných hospodárskych plánov a ich schvaľovaní

(k § 26 zákona)

(1) Pri začatí vlastných vonkajších prác na vyhotovení lesného hospodárskeho plánu predloží organizácia lesného hospodárstva krajskému národnému výboru predbežnú zprávu k základnej pochôdzke, vypracovanú spolu s organizáciami pre hospodársku úpravu lesov, so žiadosťou o vykonanie základnej pochôdzky.

(2) Najneskôr do jedného mesiaca po predložení predbežnej zprávy vykoná krajský národný výbor základnú pochôdzku, ktorej sa zúčastnia aj zástupcovia organizácie pre hospodársku úpravu lesov, organizácie lesného hospodárstva a zástupca organizácie, ktorá vykonáva odbornú správu lesov. Na základnú pochôdzku sa prizvú i jednotné roľnícke družstvá, ktoré obhospodarujú lesy, a podľa potreby aj iné zúčastnené organizácie.

(3) Do 60 dní po predložení návrhu (konceptu) lesného hospodárskeho plánu, vykoná krajský národný výbor záverečnú pochôdzku, ktorej sa zúčastnia zástupcovia organizácií uvedených v odseku 2.

(4) Lesné hospodárske plány musia sa vyhotoviť a schváliť tak, aby ich hlavné ustanovenia (najmä o ťažobných a zalesňovacích úlohách) mohli organizácie lesného hospodárstva využívať už v prvom roku ich platnosti.

(5) Schvaľujúci orgán môže vo zvlášť odôvodnených prípadoch povoliť alebo nariadiť odchýlky od ustanovení schválených lesných hospodárskych plánov, prípadne môže nariadiť vykonanie ich predčasnej obnovy alebo revízie niektorých ich častí.

(k § 27 zákona)

Článok 22

Kontrola plnenia lesných hospodárskych plánov

(1) Orgány štátnej starostlivosti o lesy náhodne kontrolujú plnenie úloh určených lesnými hospodárskymi plánmi a vedenie lesnej hospodárskej evidencie. Okrem toho vykonávajú tieto orgány za účasti organizácií pre hospodársku úpravu lesov a organizácií lesného hospodárstva sústavné previerky, ktorých účelom je zhodnotiť, ako sa plnia a ako sa osvedčujú ustanovenia lesných hospodárskych plánov a podľa potreby navrhovať opatrenia na vykonanie nápravy.

(2) Zrušený od 1. 1. 1972.

(3) Zrušený od 1. 1. 1972.

(4) Zrušený od 1. 1. 1972.

Článok 23

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva vydá záväzné smernice, v ktorých podrobnejšie upraví vyhotovovanie lesných hospodárskych plánov a iných diel hospodárskej úpravy lesov a vedenia lesnej hospodárskej evidencie.

Štvrtá časť

Tvorba a pestovanie lesov

Článok 24

Účelové lesy

(k § 30 zákona)

(1) Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva vyhlasuje za účelové lesy, ktoré majú celoštátny význam, lesy uvedené v § 30 písm. a), d) a g) zákona, lesy v správe organizácií v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany a ostatné lesy, ktoré presahujú v jednotlivom prípade výmeru 100 ha. Lesy o výmere do 100 ha vyhlasuje za účelové krajský národný výbor a lesy o výmere do 10 ha okresný národný výbor.

(2) Lesy sa vyhlásia za účelové spravidla pri schvaľovaní lesných hospodárskych plánov. Ak dôjde počas platnosti lesného hospodárskeho plánu ku zmene hospodárskeho poslania lesa a ak je touto zmenou dotknutá výška ťažby, musí sa vykonať zmena lesného hospodárskeho plánu.

(k § 31 zákona)

Článok 25

Získavanie semien

(1) Smrek obyčajný, borovicu obyčajnú, smrekovec európsky, jedľu bielu, douglasku a vejmutovku je dovolené pestovať len zo semien pochádzajúcich z lesných porastov, stromových skupín a jednotlivých stromov i mimo lesa rastúcich, ktoré okresný národný výbor uznal za spôsobilé pre získavanie semien týchto lesných drevín (uznané porasty).

(2) Sadenice drevín uvedených v odseku 1, získané z prirodzených náletov, možno použiť na zalesnenie len vtedy, ak pochádzajú zo semien uznaných porastov.

Článok 26

Uznávanie lesných porastov a výberových stromov pre zber lesných semien

(1) Organizácie lesného hospodárstva a orgány odbornej správy lesov sú povinné podávať okresnému národnému výboru návrhy na uznanie lesných porastov, stromových skupín, ako i jednotlivých stromov, vhodných pre zber semien.

(2) Organizácie lesného hospodárstva môžu podávať okresnému národnému výboru také návrhy na uznanie výberových (elitných) stromov, ktoré slúžia na ďalšie šľachtenie a zakladanie semenných plantáží.

(3) V prípade potreby si okresný národný výbor vyžiada stanovisko výskumného ústavu lesného hospodárstva, prípadne lesníckych fakúlt vysokých škôl. O uznávaní výberových (elitných) stromov rozhoduje okresný národný výbor vždy po vypočutí výskumného ústavu lesného hospodárstva.

(4) Okresný národný výbor zašle svoje rozhodnutie navrhovateľovi, vlastníkovi, prípadne užívateľovi uznaného porastu, stromovej skupiny, jednotlivých stromov, prípadne stromov výberových a výskumnému ústavu lesného hospodárstva.

(5) Organizácie lesného hospodárstva, prípadne orgány odbornej správy lesov sú povinné označiť uznané porasty, stromové skupiny a jednotlivé stromy.

Článok 27

Obhospodarovanie uznaných porastov, stromových skupín a jednotlivých stromov

(1) Rubná ťažba v uznaných porastoch musí sa určiť so zreteľom na špeciálne zameranie jednotlivých porastov a stromových skupín.

(2) Výberové stromy možno ťažiť až po uplynutí doby, ktorú určil na ich ochranu okresný národný výbor.

Článok 28

Hospodárenie s lesnými semenami a sadenicami

(k §§ 32 a 34 zákona)

(1) Organizácie lesného hospodárstva v pôsobnosti Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva sú v rámci oprávnenia na výhradný výkup a dodávku semien a sadeníc lesných drevín pre potrebu lesného hospodárstva, povinní ich rozdeľovať tak, aby bola úmerne krytá potreba u všetkých organizácií lesného hospodárstva vykonávajúcich zalesňovanie.

(2) K dodávkam semien a sadeníc musí byť pripojený list o pôvode. Tieto dodávky sa musia označiť spôsobom určeným technickou normou.

Článok 29

Postup ťažieb a povoľovanie výnimiek pri ťažbe dreva

(k § 37 zákona)

(1) Postup ťažby sa spravuje lesným hospodárskym plánom, ktorý určuje pre jednotlivé porasty rámcovo dobu, kedy má byť porast zrubaný a obnovený so zreteľom na dosiahnutie žiadúcej druhovej skladby a zvýšenie produkčnej schopnosti pôdy.

(2) Organizácia lesného hospodárstva, prípadne organizácia, ktorá vykonáva odbornú správu lesov, môže okresnému národnému výboru predložiť žiadosť o povolenie výnimky len raz ročne, a to do 15. októbra predchádzajúceho roku, v ktorom má dôjsť k ťažbe. Okresný národný výbor rozhodne o žiadosti po vykonaní vonkajšej pochôdzky a oznámi svoje rozhodnutie žiadateľovi do dvoch mesiacov odo dňa podania žiadosti.

Článok 30

Obnova lesných porastov

(k § 38 zákona)

(1) Žiadosti o povolenie výnimiek podľa § 38 ods. 3 zákona môže užívateľ lesa predložiť okresnému národnému výboru spravidla raz ročne, a to do 15. októbra. Žiadosť o povolenie musí sa riadne odôvodniť a musí sa k nej pripojiť časový plán zalesnenia holín a uviesť opatrenia, ktoré sa vykonávajú na jeho zabezpečenie (osivo, škôlky, postup meliorácií a pod.).

(2) Okresný národný výbor rozhodne o žiadosti po vykonaní vonkajšej pochôdzky a oznámi žiadateľovi svoje rozhodnutie do dvoch mesiacov odo dňa podania žiadosti. V rozhodnutí určí okresný národný výbor aj lehotu a bližšie podmienky pre zalesnenie holín, prípadne pre zabezpečenie založenej kultúry.

Článok 31

Zalesňovanie pozemkov určených na zalesnenie

(k § 41 zákona)

Do plánov zalesnenia pozemkov, ktoré sú určené na zalesnenie, treba najprv zahrnúť pozemky určené pre účelové zalesnenie, t. j. pozemky poškodené a ohrozené eróziou a pozemky vyžadujúce zalesnenie v záujme zabezpečenia inej ochrany pôdy alebo z dôvodov vodohospodárskych.

(k § 42 zákona)

Článok 32

Lesnícko-technické meliorácie

Organizácie lesnícko-technických meliorácií v rámci úloh, ktoré im prislúchajú podľa § 42 ods. 2 zákona, vykonávajú tiež pôdoochranné zalesňovanie, zakladajú, pestujú a udržiavajú brehové porasty na všetkých tokoch a pri vodných nádržiach, ako aj porasty na ochranu prostredia; starajú sa tiež o neupravené vodné toky, pokiaľ ich majú vo svojej správe. Tým nie sú dotknuté práva a povinnosti vodohospodárskych organizácií, ktoré im vyplývajú z plnenia úloh pri správe, prevádzke a údržbe vodných tokov a nádrží.

Článok 33

Správa, údržba, prevádzka a evidencia objektov lesnícko-technických meliorácií

(1) Brehové porasty, ochranné a pôdoochranné porasty a ochranné lesné pásy musia sa obhospodarovať podľa špeciálnych hospodárskych plánov, ktoré obsahujú najmä charakteristiku toku, opis stanovišťa a porastu, plán hospodárskych opatrení a mapu.

(2) Organizácie lesnícko-technických meliorácií vykonávajú správu, údržbu, prevádzku a ochranu lesnícko-technických zariadení a vedú o nich evidenciu podľa predpisov o správe národného majetku*) a ďalej hospodársku evidenciu brehových porastov, ochranných a pôdoochranných porastov a ochranných lesných pásov (ďalej len „porasty“).

(3) Organizácie lesnícko-technických meliorácií vykonávajú dozor na zariadeniach lesnícko-technických meliorácií, prevedených do správy, prípadne odovzdaných do trvalého užívania iným socialistickým organizáciám alebo zriadených na pozemkoch vo vlastníctve (užívaní) fyzických osôb. Organizácie lesnícko-technických meliorácií vykonávajú dozor na brehových porastoch, aj keď ich sami nezaložili.

(4) Organizácie lesnícko-technických meliorácií pri vykonávaní dozoru predovšetkým:

- a) starajú sa, aby užívatelia porastov vykonávali všetky opatrenia potrebné pre zachovanie, prípadne zlepšenie ochrannej funkcie porastov, ako aj pre ich riadnu a včasnú obnovu a výchovu,
- b) vyhotovujú a obnovujú špeciálne hospodárske plány porastov,
- c) dozerajú, aby sa v porastoch hospodárilo podľa schválených špeciálnych hospodárskych plánov,
- d) zostavujú podklady pre vypracovanie návrhov výhľadových a ročných plánov porastov (potrebné technické opatrenia, zakladanie, obnova a pestovanie porastov),
- e) v porastoch obhospodarovaných organizáciami lesného hospodárstva alebo pod odbornou správou spolupracujú pri vyznačovaní ťažby; v ostatných prípadoch ťažby vyznačujú a organizujú výsadbu, ošetrovanie, pestovanie, ťažbu a pod.,
- f) zúčastňujú sa prejednávania plánu rekultivácie pôd poškodených banskou, priemyslovou a inou činnosťou, ak ide o rekultiváciu zalesnením a dozerajú na správne hospodárenie na zalesnených plochách,
- g) zúčastňujú sa podľa potreby konania pri vypracúvaní lesných hospodárskych plánov.

Článok 34

Špeciálne projekty

Všetky opatrenia lesnícko-technických meliorácií sa vykonávajú na základe špeciálnych projektov, ktoré sa musia vodohospodársky prejednať.

Piata časť

Ochrana lesov

Článok 35

(1) Každý, kto vstupuje do lesných porastov alebo používa lesné cesty a chodníky, je povinný dbať na to, aby svojím konaním nepoškodzoval les alebo iným spôsobom neohrozoval záujmy lesného hospodárstva.

(2) Užívatelia lesa sú povinní chrániť les, predchádzať vzniku všetkých lesu škodlivých činiteľov a pokiaľ sa objavili, obmedzovať ich pôsobenie a vykonávať ochranné opatrenia a najmä dbať, aby nedochádzalo k znižovaniu produkcie drevnej hmoty, jej akosti a k porušeniu schopnosti lesa plniť aj ostatné funkcie (vodohospodárske, klimatické, pôdoochranné, zdravotné a iné).

Článok 36

(1) Odlesnenie (najmä pre zriaďovanie elektrovodov, lesných skladov, lesných ciest a pod.) povoľuje okresný národný výbor, a to len v rozsahu nevyhnutne potrebnom.

(2) Odlesnenie sa vykoná tak, aby sa okolité porasty nepoškodzovali alebo neohrozovali.
(k § 43 zákona)

Článok 37

(1) Pastva na pastvinách susediacich s lesom, ako i priehon dobytká lesom na pastviny, povolený okresným národným výborom, musia sa vykonávať tak, aby dobytok nepoškodzoval lesné porasty.

(2) Národné výbory môžu v dobe mimoriadneho sucha vydať všeobecný zákaz zakladania ohňa a fajčenia v lese, a to podľa predpisov o požiarnej ochrane.*)

(3) Táborenie v lesných kultúrach a porastoch s prirodzeným zmladením nesmie sa povoliť ani užívateľom lesa.

Článok 38

Užívateľ lesa je povinný používať biologické a technické ochranné prostriedky na zabránenie škôd zverou. Pokiaľ tieto opatrenia nie sú dostačujúce a zver naďalej vážne ohrozuje riadne hospodárenie v lese alebo ak zver spôsobí škody, ktoré majú za následok zmenu lesného hospodárskeho plánu, sú organizácie lesného hospodárstva, prípadne orgány odbornej správy lesov povinné navrhnúť okresnému národnému výboru, aby podľa predpisov o poľovníctve**) nariadil zníženie stavu lovnej zveri.

Článok 39

(k § 46 zákona)

(1) Na zamedzenie vzniku lesných požiarov v blízkosti železničných tratí je železničný podnik povinný vykonať všetky zábranné opatrenia, najmä na lokomotívach proti iskreniu a proti vyhadzovaniu žeravého popola.

(2) Pozdĺž železničných tratí zriadi užívateľ lesa spolu so železničným podnikom izolačné pruhy na zabránenie požiarov.

(3) Užívateľ lesa je povinný v medziach hospodárskej účelnosti vykonať také pestebné opatrenia na okraji porastov susediacich bezprostredne so železničnou traťou, aby tieto porasty boli čo najmenej ohrozované požiarom.

Šiesta časť (§ 40 až 46) - Zrušená od 1. 3. 1976.

Siedma časť
Záverečné ustanovenia

Článok 47

Výnimky a odchýlky z ustanovení tejto vyhlášky môže určiť Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva; ak pôjde o odchýlky pre lesy v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany určí ich minister poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode s ministrom národnej obrany.

Článok 48

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. marcom 1961.

Minister:

Štrougal v. r.

*) Vládne nariadenie č. 81/1958 Zb. o správe národného majetku a vykonávací vyhláška č. 205/1958 Ú. l. (Ú. v.).

*) § 3 ods. 1 zákona č. 18/1958 Zb. o požiarnej ochrane.

***) § 26 ods. 1 zákona č. 225/1947 Zb. o poľovníctve (pôsobnosť vykonáva teraz ONV).

